GERÇEK

KURUCUSU VE BAŞ MUHARRİRİ ESAT ÂDİL MÜSTECABİ

DÂ'AMIZ: DEMOKRASİ
İDEALİMİZ: SOSYALİZM
REHBERİMİZ: MİLLÎ REALİTE

Yıl: 1 — Sayı: 11 ★ Fiyatı 10 Kuruş ★ HAFTALIK, SOSYALİST, SİYASÎ GAZETE ★ 3 _ Mayıs - 950 Çarşamba

İçtimaî Adalet ve Millî siyaset anlayışımız

Yurdun savunmasında hiç kimse, sosyalist yurtdaşlarla boy ölçüşemiyecektir. Çünkü sosyalist, bütün varlığını mensup olduğu milletin müşterek saadeti uğruna fedâ etmesini bilen bir insandır.

Yazan: Esat Âdil MÜSTECABİ

1944 yılından bugüne kadar bir Türk sosyalisti olarak takip ettiğimiz siyasetin, yaydığımız ve savunduğumuz fikirlerin hiç birisinde isabetsizlik göstermediğimiz, bu fikirlerin burjuva inkılâpçıları tarafından aynen kabul ve tatbik edilmekte olmasile sabittir. Bu, burjuva inkılâçıların sosyalistlerle hemfikir olduğunu değil, bizim, demokrasi mücadelesinde inlara rehberlik edebilecek durumda bulunduğumuzu gösterir.

Onlar, Türkiyede sosyalizmin gelişmesine engel olmak hususunda ne kadar gayret sarfederlerse etsinler, biz onların benimsemeye ve geliştirmeye insiyakî olarak mecbur oldukları demokrasi mücadelelerinde en samimî fikir ve aksiyon yardımcıları olmaktan asla vazgeçmiyeceğiz.

Ve onlar, ne kadar inkâr etmeye çabalasalar da bu gün ileri sürdükleri demokratik hareketlerin fikir malzemesinin tamamile bizim kaynaklarımıza ait bulunduğunu her zaman ispat edebiliriz.

Bu, bizim için bir övünme mevzuu değildir. Onlar için de, bu iddialarımız bir istihfaf sayılmamalıdır. Çünkü sosyalistler, demokrasiye herkesten fazla muhtaçtırlar, ve burjuva inkılâpçılarının hakikî mücadele dostları onlardır.

Ancak; bu demek değildir ki, burjuvazi ile sosyalistler arasında millî siyaset ve millî menfaat anlayışı bakımından ihtilâf yoktur. Bilâkis bu mevzulardaki görüş ayrılı son derece esaslıdır. Demokrasinin siyasî karakterinin belirtilmesinde ve her türlü siyasî hak ve hürriyetlerin kazanılmasında biz sosyalistler burjuva inkılâpçılarile sonuna kadar beraberiz.

Fakat demokrasinin iktisadî karakterinin belirtilmesinde ve içtimaî adalet bahsinde kendilerile sonuna kadar mücadele etmek mecburiyetinde olduğumuzu da açıklamakta bir mahzur görmüyoruz.

Bu ezelî ihtilâfımızın anahatları şunlardır:

1 — Biz kapitalizmin ve sermayenin istismarcı karakterinin düşmanıyız. Fakat bu, bizi, Türkiyede sanayi inkılâbını geliştirecek sermaye haketini, toprak endüstrisinin kurulmasını, istihsalin arttırılmasına mâtuf kapitalist gayretlerini lüzumsuz ve zararlı telâkki etmemiz için sebep teşkil etmez. Hâkimiyet sosyalistlerin eline geçinceye kadar kapitalizmin tarihî rolünü icrada devam edeceğini biliriz. Ancak kapitalist ekonominin merhametsiz ve hodgâm faaliyeti karşısında sosyalistlere düşen vazife; bu istismar sisteminin mağdurlarını şuurlandırmak, teşkilâtlandırmak; bu gayri ahlâkî sistemin; topyekûn millet kalkınmasına, umumî refahın gelişmesine engel teşkil ettiğini belirtmek ve onun sömürücü cihazının devlet iktisadî cihazını hareketsiz bıraktığını ispat etmek ve onun çarklarını sökebilecek kuvveti Büyük Millet Meclisinde hâkim bir ekseriyet haline getirmekten ibarettir.

2 — Burjuva inkılâpçılarının ıslâhatçı prensiplerile sosyalistlerin ıslâhatçı prensipleri demokrasinin iktisadî bünyesi üzerinde hiç bir zaman uzlaşamıyacaklardır. Çünkü onlara göre; kapitalist istismar sisteminin devamı işçi sınıfının bugünkü mağdur durumunu muhafaza etmesi ve refahın daima muayyen bir zümrenin inhisarı altında bulundurulması zarurîdir.

Halbuki, sosyalistler, kapitalizmin de her içtimaî nizam gibi muayyan bir ömrü ve tarihî rolünün bir sonu olduğuna ve içtimaî adaletin ergeç tahakkuk edeceğine inanırlar.

İçtimaî adalet bizim için, bir millet halindeki yaşayışın herşeyden önce iktisadî hayat birliğine dayanması demektir. Türkiyenin istihsal kaynaklarının plânlı bir surette devlet eliyle işletilerek verimin arttırılması ve bu istihsal faaliyetine bütün yurtdaşların kabiliyetleri nispetinde iştirak ettirtilerek istihsal verimlerinden sarfettikleri mesaî nispetinde faydalandırılmaları elbette umumî saadet ve refahın tahakkukuna imkân verecektir.

Burjuva demokratlarının da içtimaî adalet formülünü dillerinden düşürmediklerini biliyoruz. Fakat onlardan samimî ve dürüst olmalarını istiyoruz. İçtimaî adalet, her şeyden önce emeğin hakkını, istihsaldeki üstün rolünü tanımak demektir. İçtimaii adalet: Refah, kültür, sağlık nimetleri üzerinde çalışan halk kitlelerinin de kapitalist ve mutavassıt zümreler kadar hak ve pay sahibi olduklarını kabul etmek demektir.

Sosyalistler, içtimaî adaletin kanunlarla sağlanmasını ve devletin istihsal vasıtaları ve kaynakları üzerindeki fert lâübalili-

Devamı 4 de

BOGAZLAR MESELESİ

Gündelik gazetelerin harıl harıl yayınlandıkları Amerikan menşeli haberlere göre, Amerikan hariciyesi; Amerikan Erkânı Harbiyesi, Boğazlar meselesini kendi başlarına ve kendi görüşlerine göre halledivermektedirler.

Hâdise, bir Sovyet gazetesinde çıkan bir yazıdan ibarettir.

Boğazlar, Türk yurdunun bölünmez bir parçasıdır. Ve yurdumuzun her karış toprağı üzerinde savunma ve söz hakkı yalnız ve yalnız Türklerindir. Türkiye Cumhuriyeti bağımsızdır ve hiç bir devletin vesayeti altında değildir.

Gazetelerimiz, Boğazlar hakkındaki Sovyet mütalâalarını ne diye doğrudan doğruya cevaplandırmıyorlar da, Amerikan menşeli haberleri yayınlamakla iktifa ediyorlar.

Türk yurdu, Sovyet - Amerikan ihtilâflarının müzakere odası değildir. Ve Boğazlar üzerindeki hâkimiyet kayıtsız, şartsız Türkiye Cumhuriyetine aittir.

DÜNYA İŞ KONFERANSINA GİDECEK DELEGELERİMİZ

Beynelmilel mevzuatında ahenk temini maksadile her sene aktedilen dünya iş konferansı bu yıl, Mayıs aydı içinde Cenevrede toplanacaktır. Çalışma Bakanlığı Ticaret ve Sanayi Odasına acele olarak gönderdiği bir yazı ile, bu konferansa Trakya namına iştirak edecek üç kişilik heyete, iş verenler namına katılacak mümessilin intihap olunmasını istemiştir.

Cenevre konferansına gönderilecek olan heyette bulunacak diğer iki delege Türkiye işçilerini ve hükûmeti temsil edeceklerdir. Konferansta görüşülecek mevzular arasında, müstemlekelerde çalıştırılan yerli işçilerin medenî haklara sahip olmaları, kadınların gece mesaisi, grev hakkının tanınması gibi meseleler vardı.

İnsan bu beyanatı okuyunca, hayretlerden hayrete düşüyor. Biz bu konferansa müstemlekeler sırasında, hak koparmak üzere mi gidiyoruz? Yoksa, zavallı müstemleke işçilerine, hak vermek için mi gidiyoruz? Gel de işin içinden çık. Eğer iş birinci suale göre ise, çok acı. Yok, ikinci suale göre hareket ediyorsak, çok gülünç.

İBRET TAŞI

YENİ SABAH'IN SOFTASI

Kaf dağının masalları ile okuyucu avlayan hem ırkçı, hem mürtecî bir softa daha çıktı ve "Gerçek" neşriyatını tekfir ile işe başladı. Bu cemaatsız imamın da sureleri doğru okumak için ayağına bir ip gerek!

1 MAYIS

Milletçe Kut'u olsun

Türk emekçi sınıfının millî dâvası; siyasî ve iktisadî demokrasinin gelişme hızının artırılması, içtimaî adalet prensiplerinin tanınması ve bütün milletin istihsal nimetleri karşısında asgarî ihtiyaçlarını tatmin edebilecek duruma kavuşmasından ibarettir.

Medenî memleketlerde işçilere tanınmış olan bütün hakların Türk işçilerine de tanınmasını istiyoruz. İnsanca yaşamaya elverişli gündelik, ücretli dinlenme günü; sekiz saatlik iş gününün gerçekleştirilmesi; grev yetkisi, parlâmenter temsil hakkının gerçekleşebilmesi için seçimlerde nisbî temsil esasının kabulü, İş kanununun bütün emekçilere teşmili, içtimaî assüransın bir kül halinde kabulü ve tatbiki...

Ve emekçi sınıfının siyasî ve sendikalist faaliyetlerinin samimî ssyalist karakterine yesiden "Aşırı solculuk" ve "Gayri millî hareketler" damgasını vurmak ve baltalamak itiyadından da artık vazgeçilmesini istiyoruz.

Bizim 1 Mayıs şiarımız şu iki cümleden ibarettir:

1 — Türk emekçilerinin yurdun ve milletin öz menfaatlerine aykırı hiç bir istekleri yoktur ve olamaz.

2 — Türk emekçilerinin millî dâvasını sosyalist aksiyon sınırları dışına çıkararak onu soysuzlaştırmak ve gayri millî bir hale getirerek baltalamak sevdasında olan goşistleri, anarşistleri ve mâceraperestleri emekçi sınıfının hainleri ve halk düşmanı olarak itham ediyoruz.

1 Mayıs Bahar Bayramı Türk milletine bağlı bütün sosyalistlere ve bütün Türk emekçilerine kutlu olsun!

Sosyalizmin Ana Hatları

9 - Emekçi Sınıfı ve Sosyalizm

İlmî sosyalizmi öğrenmeyenler, millî mücadele zeminini tanımayan, realiteleri kavramayanlar ve siyasî parti dışında kalanlar emekçi sınıfın dâvasını inkâr etmiş sayılırlar.

Sosyalizm, her şeyden önce, emekçi sınıfın bir kurtuluş dâvasıdır.

Emekçi sınıfı, bu dâva ile, bu gün bağlı bulunduğu "Ücret köleliği" -zincirlerini kopartacak; dsnya nimetlerinin istihsalinde hür, bilgili, şerefli bir duruma geçecektir.

Sosyalizmin gerçekleştirilmesi vazifesi istismar olunan halk yığınlarının en şuurlularını teşkil eden işçilerin, bilhassa sanayi işçilerinin ve halkçı münevverlerin omuzlarına yükletilmiştir.

Bunun sebebi çok basittir:

1 — İşçiler köylüye ve diğer küçük halk topluluklarına nazaran daha uyanıkdırlar. Çünkü onlar istismar sisteminin en yakın mağdurlarıdır. Ve istismar çarkının nasıl döndüğünü kolaylıkla görebilirler.

2 — İşçiler, diğer halk yığınları ve bilhassa köylüler gibi dağınık ve teşkilâtsız değildirler. Bazan bir fabrikada binlerce işçi her gün, her saat bir arada bulunurlar. Bir tek sendika çatısı altında toplanmak imkânlarına sahiptirler.

3 — İşçilerin, sanayı geliştikçe adetleri artmaktadır. Türkiyede sanayi işçilerinin sayısı yirmi beş yıl öncekinin bu gün en az sekiz mislidir.

4 — İşçiler, istismar ediliş tarzına göre, diğer halk topluluklarından farklı ve daha mütecanistirler. Hepsi birer "Ücret kölesi" dir. Aldıkları ücret farklarına rağmen içtimaî durumlarında esaslı hiç bir değişiklik yoktur.

5 — İşçiler, sanayi, madenler, liman, demiryolu gibi işletmelerde çalıştıkları; büyük merkezlerde ve şehirlerde yaşadıkları için kumanda cihazını [illegible]lerinde bulundurmaktadırlar.

İşte bu sebeplerle, işçilerin mücadele ve teşkilâtlanma avantajları diğer halk topluluklarından daha fazladır.

Ve yine bu sebeplerle sosyalizm uğruna mücadelede işçiler; köylülerin, küçük esnafın ve istismar olunan diğer halk yığınlarının önderi sayılırlar.

Sosyalizmin gerçekleşmesinde halkçı münevverin başlıca rolü şudur:

Halkçı münevver, henüz sınıf şuuru belirmemiş, istismarı karşı mücadele yolunda teşkilâtlanamamış olan emekçi sınıfını gafletten uyandırmak, ona haklı dâvasını kavratmak, sendikalarını ve partilerini kurdurmak, münevver işçilerin süratle yetiştirilmesini sağlamak, işçi hakları-

Devamı 4 te

Doğuda kapitalin durumu

Sınıf şuurunun teşekkül edebilmesi için her şeyden önce baştaki aşirî - asker - bürokrat kliğin tasfiyesi gerektir.

Yazan: Ali RUŞENOĞLU

Dostum;

Şimdiye kadar yazdıklarım, sanırım doğunun batınınkinden çok farklı olan sosyal gelişmesi üzerinde yeter bir fikir vermiş olacaktır sana.. Doğuda sınıf şuurunun yokluğuna karşılık bütün toplumun baştaki asker - bürokrat azınlığa karşı duyduğu kin ve nefret duyguları vardır: Sınıflar birbirlerile çatışmadılar, baştaki zümreye karşı birleşik olarak sonuçsuz kavgalar yaptılar.. Bugün de ayni şey var: Zengin, orta ve emekçi sınıflar - nüvesini burjuvaların yaptığı partiler içinde - bir arada baştaki kliğe karşı savaşıyorlar. Demek ki iktidardaki azınlık bu üç sınıfı da ayrı ayrı istismar etmiştir. Halbuki batıda monarşinin etrafında toplanan aristokrasi, burjuva sınıfı tarafından devrimlerle ortadan kaldırılmış; burjuvazi iktidara geçtikten kendi devrini yaptıktan sonra bugün işçi sınıfı tarafından ortadan kaldırılmak durumuna düşmüştür. Şu halde batıda sosyal gelişme, sınıfların birbirlerile çatışması diregetinde yürüyor. Bizde bu çeşit sosyal olayların başlayabilmesi için herşeyden önce baştaki aşirî - asker - bürokrat kliğin ortadan kalkması gerektir. Bu olduktan sonradır ki, sınıflar birbirlerile birleşmekten kurtulacaklar, kendi dâvalarını savunmak için gerekli olan tecrübe ve şuuru kazanacaklardır. Batıda aristokrasiyi devirmek için bayrak açan burjuvazi emekçi ve halk sınıflarını da peşinden sürüklemişti. Nasıl ki bu gün büyük burjuvaziyi devirmeğe çalışan emekçi sınıfı orta sınıflarla işbirliği yapmak yolunda bütün gayretini harcıyor. Bizde bütün bu olayların "Hızla" cereyan edeceğini, etmekte olduğunu görmeyenlere gülerim azizim.. Daha fazlasını söyliyebilirim; bu gün halkın iktidara geçiverdiğini farz etsek, yapılacak iş burjuvazinin ileri elemanlarile birleşip kliği; sonra orta sınıflarla iş birliği yaparak istismarcı burjuvaziyi yenmek olacaktır. Bu da batının geçirdiği safhaları - hangi sistem iktidarda olursa olsun - "Hızla" geçirmek zorunda olduğumuzu gösteriyor. Öyle ise hayalî inkılâpçılığa, birdenbire bir uçmak yaradılacağını sanmak yolundaki gülünç hallere kulakasanların kulaklarını kesmek gerek..

Bu mektupta doğuda kapitalizmin neden gelişemediğini yazmak istiyorum. Hay aksi şeytan bak aklıma yine bizim inkılâpçılar geldi. Bir tanesinin şimdi şöyle dediğini duyar gibi oluyorum: Sen mürtecisin, çünkü doğuda neden sosyalizm gelişmedi diye soracak yerde, neden kapitalizm gelişmedi diye soruyorsun!. İnan o'sun şaka etmiyorum, böyle düşünen inkılâpçılarımız çoğunluğu teşkil ediyorlar..

Evet kapitalizm doğuda neden teşekkül edemedi?

Batı kapitalizminin kaynaklarını toprak egemenliğinde değil, şehirlerde aramak gerektir. Şehirlerde ticaretle endüstri, emek ve kredi sayesinde sermayenin doğmasına bir kaynak olmuştur. Herkesçe bilinen bu gerçek bizim araştırmalarımız sonucunda kendisini kuşatan daha geniş bir gerçeğin sadece "Parçası" olarak kalmaktadır: Batı kapitalizmi elbette ki şehirlerde gelişti. Amma Avrupa ülkesinde kapitalizmi olduğu kadar, feodalizmi de içine alan ve Avrupa sosyal gelişmesinin temelini teşkil eden mesele fert mülkiyeti meselesidir. Biz Batı ekonomisinin feodal çağını olduğu kadar kapitalist çağını da kuşatmak üzere "Fert mülkiyeti ekonomisi" deyimini kullanabiliriz. (Doğuda her iki çağ için "Çiftlik ekonomisi" deyimini kullanıyoruz) Fert mülkiyeti ekonomisini doğurmuş olan sebepleri site dediğimiz; kabilelerin elverişli tarım topraklarına yerleşmeleri neticesinde gelişen cemiyet tipinde buluyoruz. Öyle ise, nerede site doğamamış ve toplum, kabilenin evolutiv şekillerinin tarihi olarak ka'mış ise, orada fert mülkiyeti ekonomisi kurulamamış demektir... Türk, Moğol, Arap uluslarının kendi yurtlarından kabileler halinde dışarıya taşdıklarını ve hazır site ülkelerini ele geçirdiklerini biliyoruz. Demek onlar fert mülkiyeti ekonomisinin egemen olduğu ülkeleri ele geçiriyor, kabile aristokrasisi bu zengin toprakları kendine mal ederek fert mülkiyetini oradan kaldırıyor, yerine, Selçuknamade Yazıcıoğlu Alinin kısaca "Cem'i yerler arzı memlekettir, emirülmümininindir, kimsenin mülkü yoktur" diye anlattığı has, timar, zeamet sistemi; bizim deyimimizle "Çiftlik ekonomisi sistemi" geçiyordu.

Alfred Ruhl derler bir yazar: Doğu ekonomisi bir tüketim (İstihlâk) ekonomisi olup asla üretim (İstihsal) ekonomisi değildir" diye yazar. Araştırmalarım bunu doğrulamıştır: Gerçekten timarlar başlıca zenginlik kaynağı olan, ziraata elverişli toprakları bir üretim esasına göre değil, fakat aşirî zümrenin ihtiyaçlarını karşılayacak; ona gerekli olan askeri çıkarabilecek şekilde, askerî bir sistem içinde organize etmiştir. Bu bize halk ihtiyaçlarının hiç kale alınmadığını ve ekonomik işlerin, klik'in varlığını sürdürebilmek için kurduğu asker - bürokrat bir teşkilât yönünden ele alındığını göstermektedir. Böyle bir toprak ekonomisi ise, zorunlu olarak sadece tüketim ekonomisidir. Göçebe Fâtihlerin toprak denilen ganimeti istedikleri gibi ve kendi ihtiyaçlarına göre organize etmelerinden daha tabiî birşey olamaz.

İşte bütün orta çağda hemen hemen tek "Sermaye biriktirme yolu" olan topraktan kapitalist fertler yetişmesi doğuda imkânsız o'muştur.. Bununla beraber sermaye biriktirme imkânı sağlayan şu kapılar da vardı: Toprakları iltizama vermekten elde edilen paralar, ticaret; büyük memuriyetlerden alınan maaş, rüşvetler, istilâ harplerinde ele geçen hazineler... Bu yollarla elde edilen paralar ne oldu? Kaynağı aşiret olan klik, bir kabile geleneği olduğunu bildiğimiz "Yağma" müessesesini "Müsadere" adı altında devam ettirmiş, onu kanunlaştırmış, ellerinde fazla para birikenlerden bu parayı zorla almıştır. Servetlerinin böyle yağma edildiğini görenler: 1 — Toprağa gömme, 2 — Zinet eşyasına, 3 — Gayrimenkullere, 4 — Vakıflara yatırma itiyatlarını elde ettiler. Böylece ortada tedavül eden bir sermaye yoktu. Sermayedarlığın gelişmesini önleyen başka bir sebep olarak da islâmlığın faiz yasağı yüzünden banka kurulamaması meselesini katalım.. Öyle ise, servet aşirî kliğin kasasında toplanıyor ve düğünlerde, sünnet düğünlerinde, saray sefalarında ilâh.. saçılıyordu.. İstilâ harplerinde ele geçen hazineler ise, arslan payı sultana ait olmak üzere hakkı fetih olarak beylere, kumandanlara, sonra da askerlere taksim edildi.. Vakıflara gelince: "Devletin müsaderesi için vâki olan tazyikine karşı iyi bir çare olarak telâkki edildiği için, bilhassa aile vakıflarına müsaade edildiğinden itibaren gittikçe yayılmağa başladı. Bu aile vakıflarında idare için bâninin doğrudan doğruya halefleri tayin ediliyordu.

Görüyorsun ki, doğuda sermayenin tedavül ve inkişaf etmesine, ma'î ve ticarî kapitalizmin kurulmasına devletin aşirî kaynağı mâni olmuştur.

Şu saydığım menfî, ilerlemeyi önleyici, sömürgeciliği hazırlayıcı halleri ve baştaki gasıp, zâlim askerî - aşirî zümrenin varlığını unutup, doğuda fert mülkiyeti olmayışı ve kapitalizmin kurulamayışı gibi görünüşleri sosyalizm sayan küçük burjuva y a z a r l a r a: Ne yazık ki bu "Sosyalizm" de şampiyon siz değilsiniz, Afrikanın iptidaî cemiyetleri içinde öyle yamyan kabileler vardır ki, bu yağmacı ve zorbacı sahada sizden evvel "Sosyalist" idiler.. Demek gerek.. Hoşça kal mirim..

Ali Ruşenoğlu

GİZLİ BEYANNAME HASTALIGI

Gündelik gazeteler yine bir komünist şebekesinin ortaya çıkarıldığı ve birkaç vilâyette bu şebeke ile ilgili şahısların tevkif edildiğini a'elusul büyük manşetlerle haber verdiler.

Yine bu gazetelerin yazdıklarına göre, şebeke mensuplarının evlerinde aramalar yapılmış ve Amerikan yardımı aleyhinde yazılmış beyannameler bulunmuştur.

İşte goşizmin yeni bir örneği daha. Sanki bu memlekette Amerikan yardımının veya Marşal plânının aleyhinde herhangi neşriyat yasakmış gibi bunu "Gizli beyanname" konusu yapmak ve birkaç nüshasını da posta ile dağıtmak!

Burjuva gazetelerinin bile daha âlâsını yapageldikleri tenkitlerin en cılızını "Gizli beyanname" haline getirmek.. Ve yakalanarak "Kahraman" kesilmek!

İşte Türkiyenin 30 yıllık "Goşist'ik" mâcerası.

Beliren Tezatlar

Amerika harpten sonra yeniden belirecek olan ekonomik krizi önlemek mecburiyetinde idi.

Yazan: Mustafa BÖRKLÜCE

Kapitalist sistemin ferdiyetçiliğe dayanan istihsal tarzı onu, plânsız ve anarşik oluşu yüzünden zaman zaman, devre devre, ekonomik krize sürükler. Kapitalizm bilhassa inkişaf seyrinin zirvesine u'aşıp emperyalizm çağına girince, ekonomik kriz de o nispette genişlemiş, büyünüş ve tedavisine imkân olmayan kronik hastalık halini almıştır.

Sombart vesair gibi burjuva iktisatçı ve sosyaloglarının, kapitalizmin bünyesine has olan ekonomik krizi inkâra yeltenip, Kapitalizmin günden güne stabilizasyona gittiğini iddia etmeleri, artık tarihe karışmış, yersiz asılsız nazariye ve faraziyelerden ibaret olduğu dünya çapında cereyan eden hâdise'erden anlaşılmıştır. Karteller, tröstler arasında devam eden mücadele emperyalizmin kaynağı olduğuna göre dünyayı yeniden paylâşmak üzere patlayan, birincisinden daha zorlu, ikinci dünya savaşı karşısında, karşılıklı menfaatlerini müşterek gören İngiltere ve Amerika, düşman tehdidi önünde kucaklaşıp, tek vücut ve tek dev'et halinde döğüşmüşlerdir. Bu suretle de zafere kuvuşulmuştur.

Savaş boyunca istihlâk eşyası yerine harp malzemesi imâl eden fabrikalar, savaş bittikten sonra elbette ki istihlâk eşyası imâline girişeceklerdi. Savaş zamanında unutulan ekonomik krizinde, normal istihsale dönünce, kısa bir zamanda yeniden başgöstereceği âşikârdı. İşte bu durum karşısında Amerika, yeniden belirecek ekonomik krizi önleyebi'mek, yâni mümkün mertebe geciktirmek çarelerini araştırmak mecburiyetinde idi. Bu yüzden standardize sanayiine güvenerek dünya çapında dört hürriyet prensibini ortaya attı. Bunun ekonomik alandaki mânâsı liberalizmdir. Yâni dünya pazarlarını açık bulundurmaktır. Bunun için de, istediği gibi emtiasını dünya pazarlarına sevk edebilmek çarelerini plânlaştırma yolunu tuttu. Marşal plânı da bu politikanın tatbikat sahasına geçişidir. İkinci Dünya Savaşı içinde ekonomik durumları sarsılan memleketleri poletik, ekonomik hegemonyası altına alıp, Marşal plânı mucibince yapılan yardımla, hem Amerikan sanayiini yaşatmak, hem de bu memleketlerin satın alma kabiliyetlerini yükse'tmek yolu ile, mamûl eşyasını satabilmek imkânlarını temin etmektir.

Her bakımdan savaşın ağır darbesini yiyen İngiltere, savaşın yarattığı sersemlikten kurtulur kurtulmaz, normal istihsale geçince, Amerikan sanayiinin karşısında açık pazarlarda rekabet imkânını göremedi. Yavaş yavaş tedbirler araştırmağa koyuldu. Gizli gizli devam eden İngiliz, Amerikan rekabeti, son günlerde kuvvetli tezatlarla belirmeğe başladı. Amerika, bugün açıktan açığa devletlerarası gümrük kalelerinin yıkılmasını istemektedir. Halbukî, İngiltere, Britanya İmparatorluğu camiasına dahil dominyonları, bilhassa müstemlekelerinde tatbik ettiği protaksiyonizm, yâni gümrük siyasetinin himayesinde yaşayagelmiştir. Bu durumu bozmak ve parça'amak için zorlayan Amerikan siyasetinin karşısında İngiltere, geleneği olan siyasetini bırakıp, boyun eğmek mecburiyetinde kalırsa, Britanya İmparatorluğunun akibetini karanlık görmek bir kehanet eseri sayılmaz. Kendi hesabına çok ağır şerait hazırlayan Amerikan siyasetinin attığı kementten sıyrılmak için, İngiltere çok zorlanmaktadır. Yakın günlerde beliren tezatların, kesin neticeleri anlaşılacaktır.

Ulaştırma Bakanına göre Yeni Sabahdaki mürteci

Ulaştırma Bakanı Kemal Satır, Adana halkevinde verdiği bir nutukta şöyle diyor:

" . . . bu memlekette demokrasinin yerleşmesi için arkamızdaki köprüyü yıkmış bulunuyoruz. Artık tek parti sistemine dönülemez. Bunu da ancak Halk Partisinin iktidarda kalmasile mümkün görüyorum.

. . . . . terakkîperver fırkayı vaktile kapatmamış o'saydık, şimdi demokrasi hayatımızda daha ileri merhaleye varmış olacaktık."

Gerçi bu, bir künah çıkartma ve özür dilemedir. Fakat bu zata göre, muhalefet partileri için iktidara geçmek yasaktır. İktidar; ebediyyen Halk Partisine aitdir. Halk Partisinin günahlarını, daha yirmi yıl tekrarlamasına izin ister gibi görünen Ulaştırma Bakanının bu sözlerini gençliğine ve toyluğuna bağışlıyoruz.

***

"Yeni Sabah" ın sarıksız hocalarından Kadircan Kaflı efendi neşriyatımıza dil uzatıyor ve bizi apaçık komünistlikle itham ediyor.

Hoca efendi gibilere, komünistlikle, sosyalistlik arasındaki farkları anlatabilmek için aylardır, sütun sütun yazılar yazmamız demek ki hep beyhude imiş.

Türk - Sovyet dostluğunun lâfından bile korkanlara ve bunu komünistlik sayanlara ne diyebiliriz. Biz, herkesin kanaatine saygı göstermesini biliriz. Ancak Kadircan Kaflıdan da fikir ve vicdan hürriyetine serbestlik tanıyıp tanımamakta olduğunu sormak hakkımızdır.

Meselâ bu zat, Muhammed Peygambere; ölüm döşeğinde iken, Cebrailin gelerek artık son

Devamı 4 de

RAKAMLAR-GERÇEKLER

Demiryolları

Türkiyenin 1925 yılındaki demiryolları uzunluğu 4086 kilometre idi. 1946 da bu uzunluk 7585 kilometreyi bulmmuştu.

Japonyanın yüz ölçüsü Türkiyenin yarısıdır. Demiryolları uzunluğu ise, Türkiyenin üç mislinden fazladır.

Fransa Türkiyeden 220 bin kilometre kare küçüktür Fakat demiryolları 40 bin kilometre daha uzundur.

Romanya Türkiyeden 573 bin kilometre kare küçük olduğu halde demiryolları 3700 kilometre daha uzundur.

Yüz ölçüsü bakımından Belçika Türkiyenin % 4 üdür. Demiryolları uzunluğu ise, Türkiyeninkinin % 64 üdür.

Başlıca memleketlerin demiryollarının uzunluğu sırasiyle şöyledir:

Memleketler	Kilometre
Birleşik Amerika	378800
Sovyetler Birliği	91404
Hindistan	69390
Kanada	68481
Almanya	54556
Fransa	47493
Avusturalya	43603
Arjantin	40009
İngiltere	32316
Japonya	24128
Polonya	17965
İtalya	16899
İsveç	16783
Çekoslovakya	13506
Meksika	13033
Romanya	11216
Yugoslavya	9471
İspanya	9117
Şili	8745
Macaristan	7823
Türkiye	7515
Çin	7400
Avusturya	5858
Finlândiya	5765
Yeni Zelânda	5343
Cezayir	4882
Belçika	4844
İrlanda	4635
Norveç	3646
Mısır	3619
Bulgaristan	3405
Hollânda	3390
Kolambiya	3187
Peru	3038
İsviçre	3001
Yunanistan	2650
Portekiz	2490
Danimarka	2389
Uruguvay	1577
Seylân	1530
Suriye	1097
Filistin	1033
Lüksenburg	193

Demiryollarımızın bir yıl içinde taşıdığı yolcu sayısı şöyledir:

Yıllar	Yolcu sayısı
1938	24382134
1940	30326211
1941	37678068
1942	43025820
1943	43727229
1944	44176534
1945	29179436
1946	47589116

Aydın Kişinin Tarihi ödevi

Namuslu aydının iki eli, türlü tevillerle halk hizmetinden kaçanlarla, kapalı kutu aydın taslaklarının iki yakasındadır. Akışa karşı gelmeye yeltenenler de, akışın cereyanından kendilerini kurtarmaya çalışacaklardır.

Yazan: Avukat M. Faiz Turhan

Yaşadığımız devirde bütün dünya aydınlarına, bu arada Türk aydınına yüklenen dödev, sosyal mücadelede yer alarak ileri düşünce ve düzen sisteminin savunmasını yapmak, tanıtılmasını temin etmektir. Geri düşüncelerin ve bilhassa kafası yeşil sarıklı ve eli yeşil bayraklı irticaın, gizli ve tertipli amaçlarını, halk oyu önünde belirtmek ile başlıyacak bu harekete, her aydının katılması önce aydın olmanın sonra da vatanseverliğin başlıca şartıdır. Yani sosyal mücadelede aydın kişiye düşen ödev, çok önemlidir. Korkak, kararsız ve olaylar karşısında dayanıksız aydın kişiler yüzünden aziz memleyetimizin kötülükler ve bu yüzden maruz kaldığımız gerilik yakın yıllar tarihimizi dolduracak çokluktadır. Büyük halk kitlesi iktidara kölelik etmeği kabullenenlerden çok, bu gibi aydınlardan gına getirmitşir.

Kendi menfaat ve geleceklerini mevcut inhisarcı gidşe kölelikte bulunanlar bir yana, bir çok aydınlar dahi herhangi bir müspet ve ileri hareketi benimsemememkte ve daima beylik bir kurtulma mazereti olan şartların henüz yeter olarak gelişemediğini ileri sürmektedirler. Onlar fildişi kulelerinde rahat, rahat yaşamağa çalışarak ve işi daha ileriye vardırarak şimdilik kaydı ile şahsî istikbal, menfaat ve amaçlarını toplum hizmetine tercih etmek mecburiyetinde olduklarını savunmaktadırlar. Bu firenkçe deyimi ile oportinist aydınalrın herşey halledildikten sonra inlerinden çıktıklarını tarih bize daima göstermiştir. Hatta bunlar o vakit daha ileri vararak, baskı altında ve şahsi emellerini istihkar ederek harekete geçen aydını bile tenkide yeltenirler. Bunun için sosyal mücadeleyi göze alarak akla, hayale sığmayan bin bir çeşit fedakârlığa katlanan aydın kişinin bu çeşit aydın kişi ile olan mücadelesi, doğrudan doğruya kôleliği kabullenmiş olan aydın kişilerle olan mücadelesinden daha zorludur.

Hayata yeni bir şeyler katkam ve büyük kitlelere gerçeğ tanıtmak aydın kşiinin ödevi olduğuna göre, bu hizmetten kaçanların gelecek ileri düzenlerde, hiç bir payı olamaz. Sindiğ ininin takipten masun odası içinde bu gibileri isterlerse âlim veya san'atkâr olarak yetişse dahi böyle bir aydın yaşadığı topluluğa ne katabilir? Nasıl hizmet edebilir? O etraftan söz gelmemesi için ve maişet derdi ile - sanki sosyal mücadeleyi göze alanların maişet dertleri yokmuş gibi - etrafın, yani müesses nizamın kölelerinin poyokasyonlarından çekinerek müthiş bir korku içinde diğer taraftan da gerçeğin ne olduğunu ve doğru yolun nerede bulunduğunu bildiği için şaşkınlık içindedir. Zaten hareket halinde olan aydın kişiye karşı sinsi ve korkak tenkidi de bundan ileri gelir.

Fakat zaman yürümekte ve aydın kşiden tarihî ödevini beklemektedir. Bu çeşit aydın'ın bir türlü gelişemediğini zannettiği şartlar mücadeleci aydınların gayretleri ile ve halkın sezişi ile gelişmekte ve sosyal mücadele tarihi yönünü almaktadır. Biran böyle olduğu halde niçin fırsat düşkünü aydın'ın durumunu konu olarak ele aldığımız suali akla gelebilir? İzahına çalışacağımız konu zaten bu noktada toplanmaktadır.

Hiç bir istatistikî rakkama ihtiyaç olmadan bizdeki cehalet durumu gözler önündedir. Bu cehalet tâbirini en umumî tâbiri ile, yani yalnız okuyup yazmağa münhasır olmayıp fikrî seviye ile ifadelendirerek kullanıyorum. Herhangi bir üniversite kolunu bitirenin yalnızca doktor olması veya herhangi bir mesleği yürütmek imkânını veren diplomaya sahip olması n ifade eder? Onun aynı zamanda firenkçe tâbiri ile "Umumî kültürden" nasibi olması ileriliğin ne olduğunu ve sosyal mücadeleyi kavramış bulunması lâzımdır. Halbuki bizdeki durum bunun tamamen aksinedir. Umumî kültür bakımından üniversitemizin durumu gözler önündedir. İleri aydın kişi adayları olması lâzım gelen üniversitelilerimizin her ileri hareket ve olay karşısında "İstemezük" faryatları son dört beş senenin hâdiseleri ile canlılığını hafızamızda yaşatmaktadır. Hâl ve keyfiyet bu merkezde iken oportinist aydın'a yönelttiğimiz tenkitlerin mahiyeti ve gayesi tezahür eder.

İleriliğin ve sosyal mücadelenin savunucusu aydın'ın karşısında dikilen ikinci bir unsurda, sözüm ona bir takım ilerilik taslıyanların takındıkları tavırlardır. Bunlar hiç bir harekei beğenmezler ve her sosyal meseleyi kendi klişe fikirlerinin ölçüsüne vurarak fâsit bir daire yaratırlar. Adeta isteyerek bu hareketleri ile oportinist yardakçısı olurlar. Bunlara da kapalı kutu aydınları demek yerinde olur. Onlara göre her iş yanlış yapılmakta ve gözünü budaktan esirgemeyen mücadeleci aydın bu hareketlerinin ilham ve kuvvetini mevcut nizamdan almaktadır. Hâdiseleri istedikleri gibi tahrif edip, halk oyuna jurnalcılık yapmağa yeltenen bu zümre aydınların fırsat düşkünlerinden ne farkları vardır? Onlar oportinistlerin tabiî mütefekkirleridir.

Yüz yıllarımızda bütün dünyanın gerçek ve namuslu mücadeleci aydınları durumlarını hiç bir küçük hesaba girmeden halka tanıtıyorlar. Namuslu aydının iki eli, türlü tevillerle halk hizmetinden kaçanlarla, kapalı kutu aydın taslaklarının iki yakasındadır. Zira, büyük kitle,

Devamı 4 de

Edebiyata karşı

Hemen hepsi de şair olan dostlarımızın bu yazıdan dolayı ne kadar kızacaklarını bilmez değilim. Amma ne yapalım ki, mesele çok önemli. Memleket ülkülerine gerçek bir samimiyetle bağlı olanlar bana kızamazlar elbet.

Teşkilâtsız bir memlekette gençliğin sosyal dâvaya şiirle girmesi yine de bir kazançtır, bilirim. Yıllardanberi inkılâba ve halkçılığa sadık oldukları ve bundan fazlasını ne istemeğe ne de yapmağa elverişli olmayan bir sosyal evrimin sonucu bulunan bir memlekette yaşadıkları halde ne kadar genç adam boşuboşuna, haksızcasına lekelenip, iş göremez, vatan menfaatleri için faydalı olamaz hale düştü? Bu hâlin bir çok sebebi olduğunu bilmez değilim. Amma "Şiir", tek başına şiir, her şeyden uzak olarak bir köşede en inkılâpçı formüllerle yazılan şiir bu sebeplerden biridir elbet. Öyle bir vaziyet düşününüz ki, orada hareket namına, halkla temas namına, sosyal teşkilât namına hiçbir şey yoktur. Hiçbir şey yapmak için de ciddî tek teşebbüs olmamıştır. Bu vaziyete birde demokrasinin şiarlarını kitaplardan öğrenerek, Batı yazarlarının etkisile kendi memleketlerinde bir iş yapmak isteyen genç ve aydın bir kütleyi ilâve ediniz.. Hiçbir dayanağı, hiçbir "Mecrası" olmayan bu kütle zarurî olarak "Şiirle" sosyal mücadele yaptı. Tek başına, mücerret anlamda şiirle ne yapılabilirse gençlik onu yapmıştır. Aksiyon yoksunluğu içinde kurulan bu şiir itiyadının faydalı tarafını kimse inkâr etmiyor. Amma bu itiyadın bugün artık aleyhinde bulunmasının sırası gelmiştir. Bakıyorsunuz, bir köşede, kolay verahat şekilde şiir yazmağa alışmış bir nesil, memlekette başlayan demokratik hareket sırasında ortaya çıkan imkânlardan faydalanıp halk ve realite ile karşı karşıya gelmeği sağlayan bütün teşebbüslere arka çevirmiyor! Gerilikle damgalanmamak için de bir takım marksist "Formü'ler" ortaya atarak aksiyona geçişleri mürtecilikle itham ediyor. Bu durumun asıl mânâsı yıllardanberi kendi içine kapanarak harekete mensuplarından başkası ile temas etmiyen bir tarikat mahiyeti vermiş olan beş on kimsenin realite ile karşı karşıya gelince korkmaları, şaşırmaları itiyatlarına aykırı bir durum ile yüzyüze gelmiş olmalarıdır. Şiir, edebiyat, kahvede dünya meselelerini halletmek ne rahat şey?

Daima muhayyileyi harekete getiren şiir, edebiyat onun aşırı şekilde inkişafına sebep olmuş, bunun neticesinde bir takım adamlar memleketimizin tarihî geliş ve aktüalitesindn tamamile habersiz ilarak bütün insanların huzur ve rahat içinde yaşayacaklarını vaadeden bir cennet fikrine saplanıp kalmışlardır. Bu memlekette formüller atmak için hiç bir şart bulunmadığı halde haretsizliğin ördüğü koza içinde pek çok genç dünyanın hiçbir tarafında rastlanamayacak kadar ileri olduklarını sanarak ve bu vehimlerini dil ile de ifade ederek ütopyanın yirminci asırda en parlak nümunesini verdiler!

Şiir ve edebiyat bu memlektte zirvelerini gerçekten yaratmıştır. Biz bu zirveleri daima hürmetle selâmlarız. Fakat sosyal fonksiyonlarını şiirle yapacaklarını sanan yüzlerce genç adama şunu söyleyelim ki, mesele önce bir memleket, sonra bir edebiyat meselesidir. Yine şunu da söyleyelim ki, formül şaklabanlığının, kanuna aykırı iddiaların bu memlekete sadece zararı vardır. Demokrasi, akisyon, hürriyet ve eşitlik nedir bilmeyen bahtsız bir tarihî gelişin çocuklarıyız biz. Harekete, halkla temasa, teşkilâta mâni olan şiir manyaklığına, havada gezen bu mücerret ruha vedâ ediniz!.

H. T.

APAÇIK DOSDOĞRU

Mizah Modası

Yazan: ADİLOGLU

Eskiden her kıralın bir soytarısı vardı. Bu soytarı herkesin önünde potlar kırar, kıralı iğneler, devlet işlerini tenkit eder, hükûmet erkânını hicvederdi. Ve bütün bu hareketler onun şaklabanlığına ve soytarılığına bağışlanırdı. Halbuki, soytarının yaptıklarından yüzde birini yapmış olanlar darağacında sallanırdı.

Zamanımızda da, sosyal dâvaları soytarı kılığına girerek soytarılaştıran, devlet umurunu şaklabanlık yoluyla tenkid ve hicveder görünen bir mizah modası aldı yürüdü.

Her satırı bir "Nakşı berap" olan bu sütun sütun yazıların tek faydası hoşça vakit geçirtmekten ibarettir. Halkı, memleket mesleleri karşısında lâübaliliğe alıştıran bu mizah gazetelerini çıkartanlar akıllarınca büyük işler yaptıkları iddiasındadırlar.

Sövüp saymak ve alay etmekle her işi oldu bittiye bağlayıverenlerin hiç de budala olmadıkları, sosyal mücadelenin mizah yolile halledileceğine inanmıyacak kadar zeki oldukları muhakkaktır.

Bunların bütün hedefi asfalttan gitmek ve para kazanmaktan ibarettir. Eğer arasıra başlarına bazı adlî kazalar geliyorsa o da şaklabanlık sınırını aşmaktan veya mizahi bırakıp ciddiyte heveslenmekten oluyor.

Mizah bir san'attır ve her sanat gibi kendi safında değerli ve faydalıdır.

Fakat dünyanın hiç bir yerinde mizah, ne siyasî bir aksiyon, ne de sosyal mücadeleyi kendi başına halleden bir vasıta sayılmaz.

Bilâkis, mizah gazetelerinin sosyal dâvaları soysuzlaştırdıkları, bu dâvaları güden şahıslara ve teeşkilâta karşı halkı lâübaliliğe teşvik ettikleri de görülmektedir. Fikirleri ve meseleleri soytarılaştırarak halkın onları ciddî surette benimsemesine engel olanların yaptıklarına "Hizmet" adı verilemez.

Sosyalizmin Ana Hatları

Baştarafı 1 de

nı ve iş mevzuatını ve işçinin siyasî hürriyetlerini genişletmek yolunda ve kanunların çerçevesi içinde mümkün olan her şeyi hazırlamak ve yapmaktır.

Münevverin ve işçinin kendi rehber kadrolarının sosyalizm uğruna girişecekleri mücadelede şu üç esası asla unutmamaları lâzımdır:

1 — Herşeyden evvel yurtdaş olduklarını; ve mücadelelerinin halk tarafından desteklenmedikçe başarı elde etmenin mümkün olamıyacağını, sosyalizm uğruna harcanacak gayretlerin mensup oldukları milletin selâmet ve saadetinden başka bir gayesi olmadığını;

2 — Emekçi sınıfın iktidara geçebilmesinin yegâne şartının, bu sınıfın menfaat ve gayelerini temsil eden kendi öz siyasî partisi içinde toplanmak, vazifelenmekten ibaret olduğunu;

3 — Türkiyede işçi sınıfının kendi başına kaldıkça daima kaybetmeğe mahkûm olduğunu ve bu sebeple köylüyü ve küçük mülkiyet sahiplerini ve küçük esnafı kendi mücadelesinin birer yedek kuvveti olarak saflaştırması ve şuurlandırması lâzım geldiğini;

Ve bu sebeple ortaya atacağı inkılâpçı şiarların yukarıdaki esaslara uygun olması gerektiğini hiçbir zaman unutmamalıdır.

Emekçi sınıfına rehberlik etmek isteyenlerin ana vazifeleri şunlardır:

1) İlmî sosyalizmi ve sosyal mücadele tarihini öğrenmek ve öğretmek;

2) Kendi milletinin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik şartları iyice kavramak ve millî problemleri iyice tanımak;

3) Nazariyesinde, ilmî ve politikasında millî bir karakter taşıyan siyasî partisine katılmak ve kendisine verilecek parti vazifelerini kayıtsız, şartsız yerine getirmek.

Bu üç esastan herhangı birini ihmal edenlerin sosyalizm ile, sosyal mücadele ile, emekçi sınıfı ile samimî hiçbir ilgileri bulunmadığı meydana çıkar.

Böyleleri, havada inkılâpçılık taslayan zevzek ve soytarı güruhundan başka birşey değildir.

E. A. M.

İÇTİMAÎ ADALET VE MİLLÎ SİYASET ANLAYIŞIMIZ

Baştarafı 1 de

ğine nihayet vermesini millî menfaatlerin icabı olarak isterler.

Halbuki burjuva demokratları bu kaynakların, fertler elinde kalmasını şahsî menfaatler icabı istediklerini daima gizlemektedirler,

3 — Millî siyaset anlayışında da sosyalistlerle burjuva demokratlarının ihtilâf halinde bulundukları âşikârdır.

Kapitalizm için harp, daima bir kazanç ve menfaat vasıtasıdır. Milletlerin sonsuz ıztıraplarına rağmen, burjuva demokratları bilerek veya bilmeyerek bu meselede de millî menfaatler dışına çıkarlar.

Sosyalistler için esas olan barıştır. Harp, ancak vatan tehlikeye maruz kaldığı zaman bir zarurettir. İddia edebiliriz ki, Türk yurdunun savunmasında hiç kimse sosyalist yurtdaşlarla boy ölçüşemiyecektir. Çünkü sosyalist olmak için her şeyden evvel şahsî menfaatleri hiçe saymak ve bütün varlığını mensup olduğu milletin müşterek saadeti uğruna fedâ edebilmek lâzımdır.

Halbuki, şahsî menfaat esasına dayanan bir anlayışa bağlı olanlar millî siyaseti kendi yararlarına göre ayarlamayı düşünürler.

Millî Mücadelenin ilk yılında Yunan istilâsına karşı bazı şehirler önünde çetelerin müdafaa cephesi kurmasına, malını ve mülkünü bahane ederek eşrafı beldenin mâni olmaya çalıştıkları görülmüştür.

Şu halde millî siyaset, ancak, bu milletin mukadderatına, şahsî saadeti bu milletin saadetine bağlı olanlar tarafından yürütülen siyasettir.

Şahsî menfaatler prensibine bağlı olanların yürüteceği siyasete millî siyaset adı verilemez.

AYDİN KİŞİNİN TARİHÎ ÖDEVİ

Baştarafı 3 te

alnının teri ve elinin emeği ile geçinen namuslu çoğunluk, aydın kişiden tarihî fonksiyinunu bekliyor. Halk, aydın kişinin elinde geleceği aydınlatan ilerilik ışığının parıldamasını görmek istiyor. Yoksa gerilik ve irticaın bu aziz yurt üzerinde bayrak açmasına tahammülü yoktur. *Fırsat düşkünü, fildişi kulesinden* çıkmasa da, kapalı kutucular havayı istedikleri kadar bulandırsalar da hareket istikametini tayin etmiştir.

Bunun için hepsi topluma karşı sorumludurlar. İrtica taraftarları bu ayrılıktan faydalanarak orta yerde at koşturmağa yeltenirlerken, tarihî ödevleri inkılâpçılık olan insanların böyle bir durum göstermeleri hazindir. Aksi halde halk ve tarih onları affetmiyecektir. Akışa karşı gelmeğe yaltenenler, akışın cereyanından kendilerini kurtaramazlar.

M. Faiz Turhan

ULAŞTİRMA BAKANİNA GÖRE — YENİ SABAHTAKİ MÜRTECİ

Baştarafı 2 de

dakikalarını yaşamakta olduğunu tebliğ ettiğini iddia ediyor. Bu iddiasının delili nedir? Bir siyasî gazetede böyler şeyler yazanın dünya işlerini hangi zaviyeden temaşa ettiği meydana çıkar.

Kadircan Kaflının, ayni sütunlarda, bir gün hilâfetin ihyasını veya kanunların, amkâmı şer'iyyeye göre ayarlanmasını da talep etmiyeceğini kim temin edebilir.

R. M.

GERÇEK
Sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden:
Orhan MÜSTECABİ
Abone: Yıllığı 500 kr.
Altı aylığı 250 kr.
Dizgi: Rıza Koşkun Matbaası
Baskı: Boşboğaz Matbaası
İdare yeri: Ankara caddesi
No: 59 - İstanbul

MARŞAL YARDIMININ BAŞINA GELENLER

Amerikanın cumhuriyetçi âyan üyelerinden bazıları, Marşal yardımından İngiltere, Belçika ve Fransaya yapılan harp malzemelerinin bir kısmının Sovyetler Birliğine satılmış olduğunu ileri sürdüler. Yine bu âyan üyelerinin kanaatlerine göre, Marşal plânı büyük çapta beynelmilel kaçakçılığa sebep olmakta imiş.

Bizce, bu hâdiseler hiç de turfanda değildir. Amerikan emperyalizminin en güvendiği adam, Çan Kay Şek, bu alış verişin ilk bezirgânlarından idi.

INGILIZ KURNAZLIGI

Marşal yardımından en çok faydalanmakta olan memleketin İngiltere olduğu malûmdur. İngiliz ve Amerikan kapitalizmi arasındaki en merhametsiz rekabetin de petrol üzerinde yapılageldiği yine herkesin malûmudur. Fakat, şu üçüncü malûm hayret vericidir: İngiltere, Marşal yardımlarının en mühim kısmını kendi petrol tesislerine harcamakta imiş!

YENİ BASIN HAREKETLERİNE DAİR

Son zamanlarda feyizli, demokratik bir basın hareketi başladı. Haber vermek, okuyuculara tanıtmak yolundaki vazifemizi - hiçbir dedikoduya aldırmaksızın - yapıyoruz. Müspet olan her şey bu memlekete pek çok lâzımdır.

Temennî ederiz ki, bu hareket memleketimizde sosyalizm üzerine kasten yaratılmış olan menfi hüküm işine yarayacak, demagojiye, tahrike elverişli yeni vesileler vermesin ve şimdiye kadar olduğu gibi, bu sefer de Türk sosyalizmini bir kere daha geri atmak gibi acı bir sonuca varmasın.

Bu gün de havada bir ilerilik iddiası namına Türkiyeyi sosyalist kültür ve politikadan mahrum edecek bir durum ortaya çıkarsa, patavatsızları Martir sayacak pasif bir zihniyet artık mevcutt değildir. O zaman sadece, havada bir ilerilik iddiası için memleketi formüllere feda etmiş "Hainler" den söz edilebilecektir.

1950 yılında söz konusu olan şey artık bir dergi ve edebiyat hareketi, en parlak, en ileri şiarlar savunabilmek egoizması ile Türkiyede sosyalizmi halkça korkulan, nefret edilen bir umacı haline getirmiş - bazan hesaplı, bazan şuursuz period'larla devam eden - an'anenin yeni bir safhası değildir.

H. T

DEVAM EDİYORLAR

"Bizim Köy" yazarı Mahmut Makal'dan sonra "Yağmur ve Toprak" adlı çok değerli köycülük dergisinin sahibi Halil Aytekin'in başına çorap ördüler.. Bu namuskâr vatan evlâdını Millî Eğitim Bakanlığı, bakanlık emrine almış. Makal hâdisesinde olduğu gibi yine sebep gösterilmiyor. Anlaşılan sebep, imâl etmekle meşgul bulunuyorlar. Sebep malûm, be vekil bey, ya komünist diyeceksin, ya mürteci. Maksat Türk köylüsünün yararına çalışanları enstitülere benzetmek.

REALİTE - İDEAL SENTEZİ

Çağırı

Yazan: O. İNSANCİ

Kadın dudağı lezzetlidir ey âşık, biliriz... Sevgili Maria'sını bırakıp, Epir dağlarında vurulan Aleksi de bilirdi bunu.

Haklısın idealist dost; inkılâp türküleri söylemek ve kurtuluşa dair konuşmak güzel şeydir. Lokomatif tekerleği altında can veren Çinli mücahidler de böyle düşünürdü.

Meyhane köşelerinde açlığı ve esareti terennüm eden şiirler yazarak mest olabilirsin şair arkadaş. Garcia Lorca da şiir yazdığı için bir falanjist'in kurşunlarile kendinden geçmemiş mi idi!

Üniversiteli delikanlı; okuduğun üç buçuk kitaptan öğrendiğin ile müftehir, caka satarak dolaşmakta serbestsin. Baksana namlarına âbideler dikilen ve kendilerinden «Barış için öldüler» diye bahsedilen insanlar arasında ilkokulu bile bitiremiyenler varmış.

Ve sen Ahmet, gene sen kardeşim. Can yoldaşım, kavga dostum benim. Bu dâva senin dâvandır Ahmet. Tabiatın değişmez kanunları yolunu çizmiştir senin. Yüreğindeki ateşten kıvılcımlar saçarak, şuurunun kontrolu altında hedefine doğru yürü. Sert ve kuvvetli adımlarla yürü. Bükülmez bir cesaret ve sarsılmaz bir azimle yürü ki; kendilerini uyuşukluğun o kahrolası havasına kaptıranlar utansınlar. Utansınlar ve senin yaratacağın aksiyonun gür sesile kendilerine gelsinler. Hareket için şaire, ressama, bestekâra ve sözde aydına ihtiyacın yoktur Ahmet. Kolunun her iniş kalkışı mısralaştırılamıyacak bir şiir, çekicinin örse temasından çıkan her ses bestenin kısır atmosferine sığdırılamıyacak en sarsıcı bir müzik nâğmesidir. Ve senin dinamik vücudunun enerjisini hiç bir fırça şekillendiremez Ahmet. Sen sanatkâr sen zenaatkâr, sen aydın, sen kavga insanı kardeşim benim. Parlak bir yarın sizi bekliyor. İnsanların hür ve kardeşçe yaşıyacakları bir yarın. Emeğin değerlendirileceği yarın. Ebedî ve mutlak barışı doğuracak yarın.

Bu dâva, sizin öz dâvanızdır Ahmet; bizler sizin yardımcılarınızız!

AÇIK MUHABERE:

Doktor Y. Ö. İzmir:

İstediğiniz sayılar gönderilmiştir. Selâm.

İ. To.. İzmir-

Alâka ve gayretlerinize müteşekkiriz. İrsalât arttırılmıştır.

Avukat M. Z. Ankara:

İstediğiniz sayılar gönderilmiştir. Selâm.

Avukat M. F. T. İzmir:

Sosyalizm uğrundaki mücadelemizin iman ve enerji kaynağını; Türkiyenin her yerine dağılmış bulunan sizin gibi dâva arkadaşlarının bilgi, samimiyet, dürüstlük ve milletseverliği teşkil etmektedir.

Şiarlarımızın en inkılâpçısı: "Goşizme ve goşistlere ilânı harp" dır. Çünkü, bu memleketin sosyal mücadelesini otuz yıl kötürümleştirmiş; zevzeklik, kıskançlık ve formül şövalyeliği ile her aksiyonu baltalamış olan bu marksizm kalpazanlığı devam ettikçe Türkiyede sosyalizmin zaferi aslâ mümkün olamayalaktır.

Bu kanaatimiz; çok acı tecrübelerimizin ve son otuz yıllık sosyal mücadele tarihimizin mahsulüdür. Dünyanın her yerinde, "Goşist" lerin faaliyeti daima faşizme yaramıştır. 1946 hareketini de mahveden yine onlar olmuştur. Bu gün de, ayni komplo ile karşı karşıyayız. Bu kuklaların ipleri Türk faşistlerinin en sinsi ve kurnazlarının eline geçmiş bulunmaktadır. Gayret ve basiret hepimizin rehberi olmalıdır. Selâm.

M. Ö. Gaziantep:

İrsalât arttırılmış ve istediğiniz sayılardan ayrıca gönderilmiştir. Teşekkür ederiz.

R. E. Trabzon:

Telgrafınızı aldık. Bahsettiğiniz mektup gelmemiştir. Arzunuz, zamanında yerine getirilecektir.

F. R. T. Aydın:

Türkiye Sosyalist Partisi" nin faaliyete geçiş tarihi seçimlerden sonra tesbit edilecek ve resmî formaliteler tamamlanınca, ilân olunacaktır. Alâka ve gayretlerinize müteşekkiriz.

H. E. Adana:

Son otuz yılın boşuna harcanmış olduğunun en büyük delili, mektubunuzdaki şikâyetlerinizdir.

Sosyalist kültürden mahrum bir memlekette yaşadığımızı ve bu kültür boşluğunu doldurmak için; bu güne kadar zevzeklikten başka hiç bir şey yapılamadığını, çok acı da olsa itiraf etmeliyiz.

Bir "Sosyalist kültür kütüphanesi" meydana getirmek 1945 de başlıca gayelerimizdi. "Gün" dergisile ve parti neşriyatı ile başlamış olan bu faaliyet bildiğiniz hâdiseler yüzünden bir defa daha baltalandı. "Gerçek" bu hareketin yeni bir başlangıcıdır.

Önümüzdeki sayılarda, Türkçe olarak yayınlanmış sosyalist kültürü ilgilendiren dergi, broşör ve kitaplar hakkında bilgi vermeye çalışacağız. Mektubunuz, bizi çok sevindirdi. Selâm.

A. F. İstanbul: S. D. Balıkesir:

Başmuharririmiz Esat Âdil hiç bir vilâyetten adaylığını koymamış ve böyle birşey de düşünmemiştir. Bazı şehirlerdeki "Bağımsız sosyalist aday" ünvanlı hareketlerin de bizimle hiç bir ilgisi yoktur. Parti faaliyette bulunmadığı müddetçe Esat Âdil dahil, hiç kimsenin kendi başına bu kabil siyasî faaliyete katılmaya yetkili olamıyacağını takdir etmeniz icap eder.

F. M. A. Diyarbakır:

Son günlerde sizden hiç bir haber alamadık. Sıhhatinizi bildirmenizi rica ederiz. Yazılarınızı da bekliyoruz. Selâmlar.